

על אף הקורונה - במינהל ההנדסה מסיימים שנה בביצוע גבוה מהמתוכנן

**השיפור בעבודת המסופון; המעבר לעבודה מהבית באמצעות טכנולוגיות העבודה מרחוק;
פיתוח מערך הארגונומיה; הרחבת הפעילות בתחום בטיחות העובדים עם מוגבלות;
טיפול בהגנה על עובדים מקרינה אלקטרומגנטית בלתי מייננת -
כל הישגי מינהל ההנדסה בשנה החולפת**

מאת ד"ר מיקי וינקלר

מ"מ המנכ"ל וראש מינהל הנדסת בטיחות
המוסד לבטיחות ולגיהות
צילום: המוסד לבטיחות ולגיהות

יכול לראות בכל יום את היעדים שנקבעו על ידי המנהל ולתכנן את אופן עמידתו בהם. מדריכי השטח ומפעילי הניידות, למרות השנה המאתגרת שלא הייתה כמוה, התמידו בעבודתם ופעלו בכל המחוזות לקידום הבטיחות במקומות העבודה. תוצאות עבודתם ניכרות בכלל המדדים - מאבחון והדרכה במפעלים, דרך בתי מלאכה קטנים, ועד אתרי בנייה ומשקים חקלאיים. אנו מסיימים את השנה בביצוע גבוה מהתכנון המקורי. עבודת המדריכים, בסיוע המסופון, הביאה מספר שיפורים רב שעלה מהשטח, ובכלל זה קבלת דוח האבחון באמצעות קובץ דיגיטלי, המגיע למנהל

שנת 2020, השנה שפתחה את העשור השני של שנת 2000, הייתה שנת פעילות פורייה מאוד במינהל הנדסה, פרויקטים ובטיחות עובדים עם מוגבלות. השנה נפתחה לראשונה בשילוב מלא של המסופון Safety Tab, המשרד הנייד של המדריכים ומפעילי הניידות בעבודתם.

המסופון

לראשונה בתולדות המוסד בנו מנהלי המחוזות את תוכנית העבודה והזינו אותה אל מסופון המצוי בידי כל מדריך. המדריך

מחלת הקורונה. דפי המידע תורגמו לרוסית, לערבית ולתאית. ליקויים במקום העבודה, הנוגעים להנחיות התו הסגול, הוכנסו למסופון לטובת המנהלים. עבודה שהייתה מתבצעת בסביבה הקבועה שלנו נהפכה במקומות רבים לעבודה מהבית.

הדרכות בארגונומיה לעובדים מרחוק

המעבר לעבודה מהבית באמצעות טכנולוגיות העבודה מרחוק חייב אותנו לתת מענה: מדריכת הארגונומיה שלנו פיתחה מערך הדרכה בזום, לסביבת עבודה ארגונומית בריאה מהבית. בהדרכות שהעברנו למנהלים ולעובדים מצאנו שעובדים רבים מדווחים על בעיות בריאות (שריר-שלד), כתוצאה מהמעבר לעבודה מהבית ואי-הכנת סביבה מתאימה לעבודה יומיומית ממושכת. המידע, שאנו פועלים להפצתו בקרב המנהלים והעובדים להכנת סביבת עבודה מותאמת מהבית, חושף את תחום הארגונומיה ואת חשיבותו הרבה לשמירת בריאות העובדים ולמזעור מחלות התעסוקה. מרצים, מורים ומדריכים בזום, כמו גם עובדים רבים שעברו לעבוד מהבית וחווים שינויים שישליכו על הבריאות העתידית של מערכת השריר-שלד, יכולים כעת להיעזר במידע זה.

עובדים עם מוגבלות - שגרירי בטיחות

פעילות נוספת שקודמה בשנת 2020, על אף נגיף הקורונה, הייתה הרחבת הפעילות והפיתוח בתחום בטיחות העובדים עם מוגבלות. אירוע השיא בשנת 2020 היה פאנל מנהלים המעסיקים עובדים עם מוגבלות.

75 מנהלים השתתפו בפאנל מקצועי, שהתקיים ביום השוויון הבין-לאומי לאנשים עם מוגבלות. בפאנל חשפנו את פעילותנו במקומות העבודה, ובכלל זה, את האבחונים וההדרכות במקומות העבודה המעסיקים עובדים עם מוגבלות, אשר אותם מבצעים מדריכים שהסמכנו לפעילות זו, כולל במגזר הערבי. פיתחנו שלוש לומדות לזיהוי סיכונים למקום עבודה המעסיק עובדים עם מוגבלות; למנהלים - לקליטת עובד עם מוגבלות; ולעובד עם מוגבלות - לזיהוי סיכונים.

לשאלתנו, האם המדריך שלנו היה מקצועי וידע

לתת מידע מלא, ענו 86% - במידה רבה מאוד;

לשאלה, האם תמליץ לחברך על הזמנת מדריך

מטעמנו למקום עבודתם, ענו 80% - במידה רבה

מאוד. הציונים הגבוהים שניתנו מצביעים על

התרומה הרבה של פעילותנו בשטח לקידום תרבות

הבטיחות בישראל

באתר האינטרנט שלנו מצוי מידע רב בנושאי בטיחות לעובדים עם מוגבלות, ימי עיון לבטיחות בקליטת עובדים עם מוגבלות וכן, יום עיון למצבי חירום במקום עבודה המעסיק עובדים עם מוגבלות. פעילות ייחודית, שפותחה על ידינו בשנת 2019, ובשנת 2020 עברה שיפור והתאמה לבקשות המנהלים במקומות העבודה, היא תוכנית שגרירי בטיחות - התוכנית שמכשירה עובדים עם מוגבלות

ב-SMS - שיפור שאיפשר למנהלים שלא היו זמינים או שלא היה ברשותם דואר אלקטרוני, לקבל לידיהם את דוח אבחון ההדרכה מיד עם סיום הפעילות במקום העבודה.

במהלך השנה הוספנו לדוח האבחון שדה שמאפשר למדריך להציג ולציין שיפורים שבוצעו במקום העבודה ותרמו לקידום הבטיחות. אנו ממשיכים כל העת לשפר ולתת מענה לצורכי המנהלים במקומות העבודה. בניתוח פערים שביצענו, עלה צורך נוסף בדוחות הדרכה ממוחשבים, במקום הדוח הידני שקיים כיום, המחייב רישום ידני וחתימה. בתחילת שנת 2021 יוכנס גם דוח ההדרכה הממוחשב באמצעות המסופון; נשלחו משוברים למנהלים בסיום יום העבודה, לבדיקת מידת שביעות הרצון מעבודת מדריכנו. לשאלתנו, האם המדריך שלנו היה מקצועי וידע לתת מידע מלא, ענו 86% - במידה רבה מאוד; לשאלה, האם תמליץ לחברך על הזמנת מדריך מטעמנו למקום עבודתם, ענו 80% - במידה רבה מאוד. הציונים הגבוהים שניתנו מצביעים על התרומה הרבה של פעילותנו בשטח לקידום תרבות הבטיחות בישראל.

דפי מידע בשפות שונות

למרות מגפת הקורונה המשתוללת בעולם כבר שנה, פעל המוסד לבטיחות ולגיהות במהירות ונתן מענה למקומות העבודה בנושאים רבים. הפקנו דף מידע בנושא בטיחות בעבודה ונגיף הקורונה ("האם נשמית פנים כירורגית מספיקה להגנת דרכי הנשימה מפני נגיף הקורונה?"); בנינו מבדק עצמי למעביד ("האם הכנת את מקום העבודה למניעת התפשטות והידבקות בנגיף הקורונה?"). כתבנו מדריך למזעור ולמניעת הידבקות בנגיף הקורונה במקום העבודה; שלושה דפי מידע על דגשים לשמירה על בטיחות העובדים בתעשייה, באתרי בנייה ובמשק החקלאי ולמניעת התפשטות

עובדי חקלאות תאילנדים מודרכים בשפתם בניידת ההדרכה

בסוף שנה זו סיימו פעילות נרחבת ויצאנו בהתקשרות למול חברת Cm-Lab, החברה המובילה בעולם לפיתוח מאמנים. יחד איתה פעלנו לפתח מאמנים לשיפור מיומנות ותפעול בטיחותי של מפעילי עגורנים, מלגזות ומשאבות בטון. תוך כדי העבודה אל מול החברה, ולאור תאונות העבודה באתרי הבנייה, ראינו לנכון להרחיב את ההדרכה לאתרים. פרויקט נוסף שפיתחנו במהלך השנה היה ניידת להדרכת בריאות תעסוקתית, שתגיע למקומות העבודה ותבצע הדרכה ותרגול לעובדים בנושא לבישת מיגון נשימה ומיגון אוזניים. העובד יוכל לקבל משוב מידי לשימוש באמצעי המיגון ובהתאמתם למבנה הפנים. הניידת החדשה תאפשר גם למעסיקים לקבל משוב על שימוש נכון של העובדים באמצעי המיגון. המשוב יאפשר למקד את ההדרכה לעובדים, לאור הפערים שיימצאו.

תחום הפרויקטים עוסק באיתור פערים וחיפוש אחר טכנולוגיות מתקדמות שבעזרתן המוס"ל יוכל לקדם את הבטיחות והבריאות בעבודה. בשנת 2020 סיימנו כתיבת שני מדריכים לכלים תפעוליים במקומות העבודה ובאתרי בנייה. מדריכים אלו יסייעו בידי המנהלים, העובדים, ממוני הבטיחות ובעלי עניין נוספים לקדם את הבטיחות בהפעלת כלים תפעוליים.

לסיכום: שנת 2021 בפתח ואתגרים רבים עומדים בפנינו, העולם כולו לא יחזור להיות העולם שהיה עד להתפרצות הנגיף. השינויים בשוק התעסוקה, המעבר המהיר של מקומות עבודה ועובדים לדיגיטל שינו את אופי מקומות העבודה. עובדי מינהל ההנדסה, הפרויקטים ובטיחות העובדים עם מוגבלות ימשיכו במלוא העוצמה לפתח פרויקטים ולתת מענה לאתגרי הבטיחות במקומות העבודה החדשים. ■

לשמש כשגרירי בטיחות במקום עבודתם. תוכנית זו מעצימה את העובדים עם המוגבלות ומקנה להם כלים נוספים לסייע בקידום הבטיחות. התוכנית זוכה לשבחים רבים. בשנת 2020 הרחבנו את פעילותנו למגזר הערבי (ראו סקירה בעמ' 16) ואנו מזמינים מקומות עבודה נוספים, המעסיקים עובדים עם מוגבלות, לפנות אלינו ולהצטרף לתוכנית.

קידום הטיפול בחשיפה לקרינה אלקטרומגנטית

הקרינה האלקטרומגנטית הבלתי מייננת היא גורם חשיפה מהשכיחים ביותר, ואשר חשיפת האדם אליו גדלה משמעותית בעשורים האחרונים עקב התפתחויות טכנולוגיות חדשות. האדם נחשף לקרינה באופן תמידי - בביתו, במקום העבודה, בדרכו לעבודה ובסביבה. מידת החשיפה של האוכלוסייה מעוררת שאלות וחששות בעניין השפעתה על הבריאות. בישראל קיים פער בין טיפול בעובדים הנחשפים לקרינה אלקטרומגנטית בלתי מייננת לטיפול בעובדים אחרים. אין חוק או תקנות ואין פיקוח על החשיפות, בעוד האוכלוסייה הכללית מפוקחת על ידי המשרד להגנת הסביבה. המוסד לבטיחות ולגיהות זיהה את הצורך בעיסוק בתחום הקרינה בלתי מייננת והחל לקדם את הידע בתחום חשוב זה, וכן לקדם מענה להתגוננות מסיכוני הקרינה במקומות העבודה.

השנה, סיימנו את כתיבת המדריך להגנה על העובדים מקרינה אלקטרומגנטית בלתי מייננת. המידע במדריך יסייע להנהלה, לממונים על הבטיחות, לנאמני הבטיחות ולעובדים ללמוד דרכים מעשיות ליישום ההגנה על בפני סיכוני החשיפה לקרינה האלקטרומגנטית הבלתי מייננת.

בנוסף, עסקנו השנה בכתיבת דפית מידע לחשיפה לרעש מזיק במקומות העבודה. דפית זו תתורגם לכמה שפות ותספק לעובדים תמצית מידע על נזקי רעש והדרכים למניעתם באמצעות שימוש נכון באמצעי מיגון. צוות המינהל עסק השנה בכתיבת מדריך להעסקה בטיחותית של עובדים בגיל השלישי, לאור התרחבות התעסוקה של העובדים בגיל השלישי והמשך עבודתם גם לאחר גיל הפרישה.

לומדות מתקדמות בניידות ההדרכה

כמו כן, המשכנו בשנה החולפת בפיתוח ו"בהנבטת" פרויקטים חדשים בטכנולוגיות מתקדמות בבטיחות. פיתחנו כיתות הדרכה טכנולוגיות, שיאפשרו למידה מרחוק וחווית למידה ללומדים. כיתות אלו ייבנו במחוזות ובמינהל ההדרכה. עד לסיום בניית כיתות ההדרכה המתקדמות ניצלנו את הזמן שבו לא יכולנו לצאת לשטח והתחלנו לשדרג את הלומדות של ניידות ההדרכה. כמו כן, פיתחנו לומדות מקצועיות חדשות, שאותן אנו משלבים במערכת לניהול הלמידה באמצעות ה-moodle.

המוקד הלאומי "קו החיים" *9214

www.osh.org.il

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.